

Social balance

Sammenlignet med mange andre lande er Danmark kendetegnet ved en høj grad af social balance. Den sociale balance kommer blandt andet til udtryk ved fri og lige adgang til uddannelse og sundhed, at mange har en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet og små løn- og indkomstforskelle.

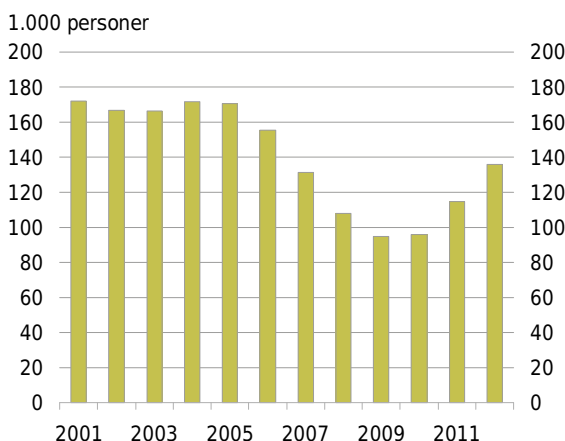
Deltagelse på arbejdsmarkedet

En stærk tilknytning til arbejdsmarkedet har stor betydning for den enkeltes mulighed for at forsørge sig selv og sin familie og er central, hvis samfundet skal have mulighed for at tage hånd om dem, der er socialt udsatte.

Langt de fleste, der oplever at være væk fra arbejdsmarkedet, kommer hurtigt tilbage i job. Nogle oplever imidlertid en svag arbejdsmarkedstilknytning gennem en årrække og kan siges at være på randen af arbejdsmarkedet. I det omfang deres kompetencer forældes og forringes, påvirker det konkurrenceevnen negativt.

En person er i den såkaldte randgruppe, hvis personen har modtaget midlertidige indkomsterstattende ydelser i mindst 80 pct. af tiden de seneste tre år. Der er ca. 136.000 personer i randgruppen i 2012, hvilket er lavere end i starten af 2000'erne, på trods af en stigning i forbindelse med krisen, se figur 19.1.

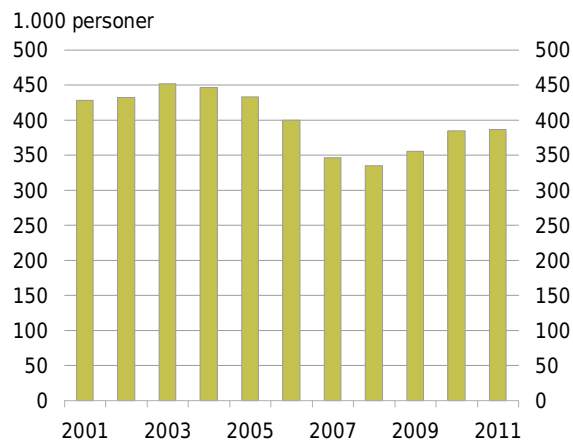
Figur 19.1 Personer i arbejdsmarkedets randgruppe, 2001-2012

Anm.: Modtagere af midlertidige indkomsterstattende ydelser i mindst 80 pct. af tiden de seneste tre år.
Kilde: Beskæftigelsesministeriet.

Siden starten af 2000'erne er der også blevet færre husholdninger, der er helt uden beskæftigelse. I 2011 var der 387.000 personer i husholdninger med en beskæftigelsesgrad under 20 pct., se figur 19.2.

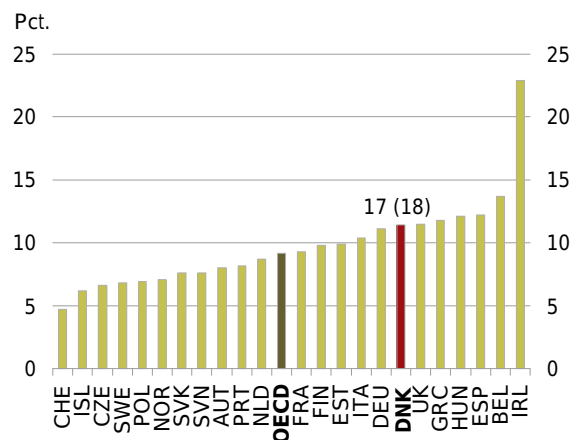
Figur 19.2 Personer i husstande med beskæftigelsesgrad under 20 pct., 2001-2011

Anm.: Opgjort på baggrund af årlig ATP-indbetaling.
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet på baggrund af Lovmodellen.

I en international sammenligning har Danmark en relativt stor andel af husholdninger med lav arbejdsintensitet. Således lå Danmark i 2011 på en 17. plads blandt OECD-landene, se figur 19.3.

Figur 19.3 Andel af husholdninger med lav arbejdsintensitet, 2011

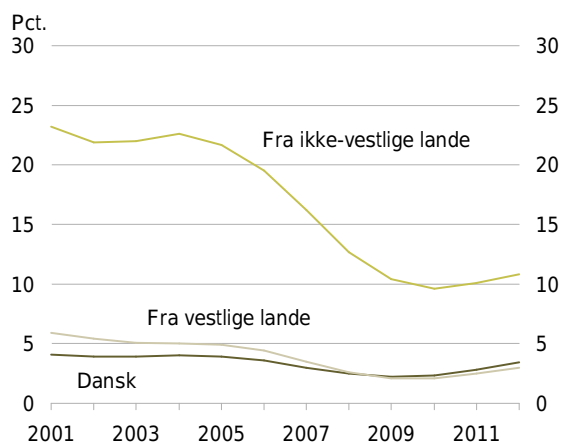

Anm.: Baseret på en spørgeskemaundersøgelse i 2011 vedrørende beskæftigelsesomfanget i 2010. Data fra IRL er fra undersøgelsen i 2010.
Kilde: Eurostat.

Integration

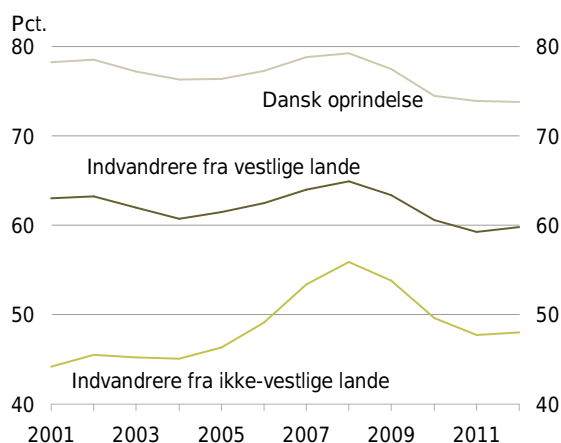
Vellykket integration på arbejdsmarkedet er vigtig for den sociale balance.

Fra 2001 til 2010 faldt andelen af ikke-vestlige indvandrere, der tilhører randgruppen, med knap 15 pct.-point. Ikke-vestlige indvandrere er imidlertid fortsat overrepræsenteret i randgruppen set i forhold til både vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, se figur 19.4.

Figur 19.4 Oprindelse og arbejdsmarkedets randgruppe, 2001-2012

Anm.: Personer i arbejdsmarkedets randgruppe med hhv. dansk, vestlig og ikke-vestlig oprindelse i forhold til det samlede antal 18-64-årige i de nævnte befolkningsgrupper.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og Danmarks Statistik.

Beskæftigelsesfrekvensen steg mest for indvandrere fra ikke-vestlige lande i årene op til krisen og er stadig højere end i starten af 2000'erne. Beskæftigelsesfrekvensen er i 2012 ca. 48 pct. for indvandrere fra ikke-vestlige lande, ca. 60 pct. for indvandrere fra vestlige lande og 74 pct. for personer med dansk oprindelse se figur 19.5.

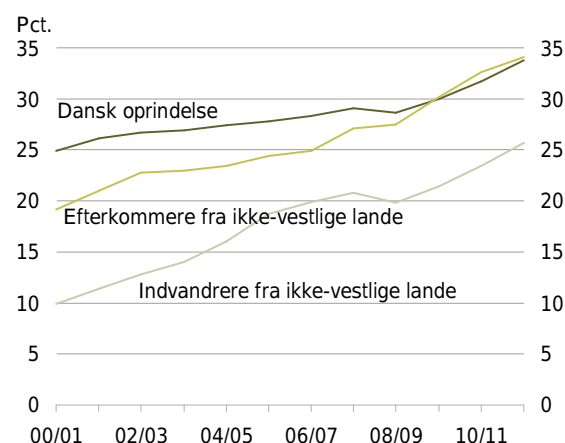
Figur 19.5 Beskæftigelsesfrekvens og oprindelse, 2001-2012

Anm.: Databrud i 2003 og 2009.

Kilde: Social-, Børne- og Integrationsministeriets udlændingedatabase.

Uddannelse er et vigtigt redskab for både integrationen, tilknytning til arbejdsmarkedet samt den enkeltes samlede livsindkomst. Generelt har andelen af 20-24-årige, der er i gang med en videregående uddannelse, været stigende siden skoleåret 2000/2001. Siden skoleåret 2009/2010 har andelen af 20-24-årige efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er i gang med en

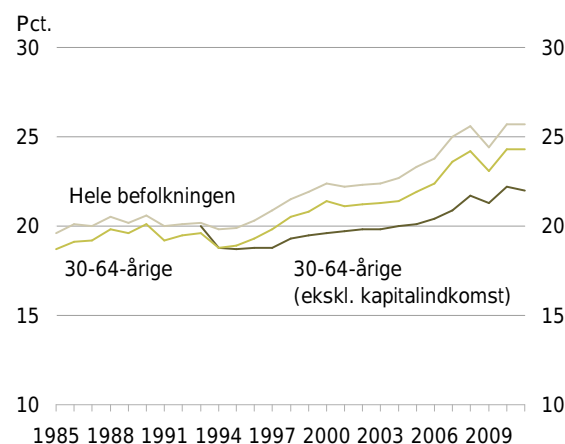
videregående uddannelse, været på samme niveau som andelen af personer med dansk oprindelse. I 2011/2012 var andelen af 20-24-årige med dansk oprindelse og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er i gang med en videregående uddannelse, knap 34 pct. For indvandrere fra ikke-vestlige lande var andelen knap 26 pct., se figur 19.6.

Figur 19.6 20-24-årige i gang med en videregående uddannelse, skoleår 2000/2001-2011/2012

Anm.: Kun indvandrere med mere end to års opholdstid er medtaget.
Kilde: Social-, Børne- og Integrationsministeriets udlændingedatabase.

Indkomstforskelle

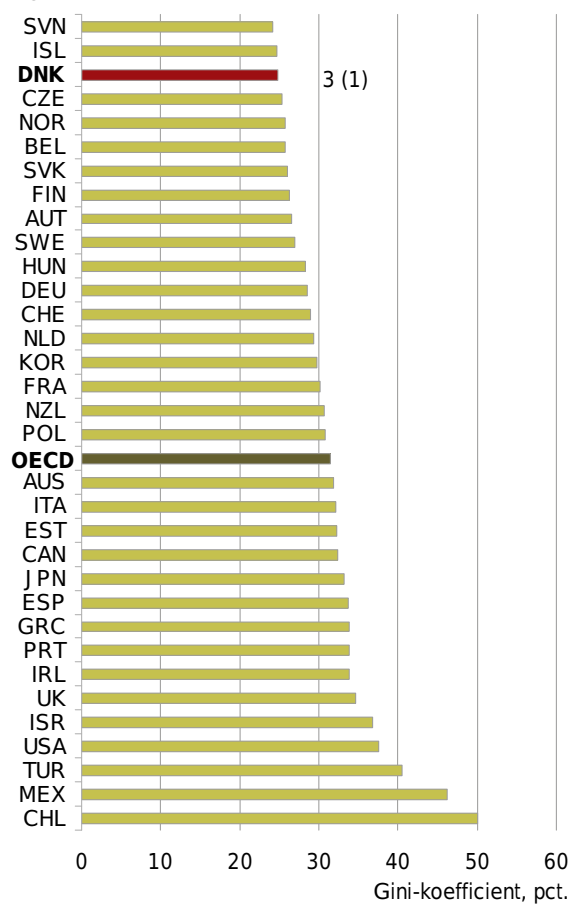
I 2011 udgjorde indkomstforskellene i Danmark opgjort ved Gini-koefficienten 25,7 pct. Indkomstforskellene er øget fra midten af 1990'erne og frem til 2008. Udviklingen har blandt andet været drevet af en stigning i kapitalindkomst for nogle grupper. Opgøres indkomstforskellene uden kapitalindkomst, har stigningen for 30-64-årige været mindre, se figur 19.7.

Figur 19.7 Indkomstforskelle, 1985-2011

Anm.: Gini-koefficienten for den årlige disponible indkomst. Gini-koefficienten opsummerer de individuelle indkomstforskelle i ét tal mellem 0 og 1, hvor 0 er udtryk for en helt lige indkomstfordeling.
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet på baggrund af Lovmodellen.

Indkomstforskellene er små i Danmark sammenlignet med de øvrige OECD-lande. Blandt de nordiske lande har Danmark de laveste indkomstforskelle i 2010, se figur 19.8.

Figur 19.8 Indkomstforskelle i OECD, 2010

Anm.: Gini-koefficient for den årlige disponible indkomst og for 18-65-årige. Gini-koefficienten opsummerer de individuelle indkomstforskelle i ét tal mellem 0 og 1, hvor 0 er udtryk for en helt lige indkomstfordeling.

Kilde: OECD.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Reform af førtidspension og fleksjob.** Regeringens lovforslag om ændring af førtidspension og fleksjob er vedtaget i december 2012. Med de nye regler styrkes indsatsen for at forebygge førtidspension, og der kan som udgangspunkt ikke tilkendes førtidspension til personer under 40 år.
- **Reform af kontanthjælpssystemet.** Regeringen indgik i april 2013 en aftale om en reform af kontanthjælpssystemet. Reformen af kontanthjælpssystemet betyder, at alle ikke skæres over én kam, men i stedet mødes med klare krav og forventninger – unge om at tage en uddannelse og voksne om at komme i arbejde. Målet med reformen er, at flere får mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet. Reformen indebærer blandt andet, at udsatte kontanthjælpsmodtagere får mentorstøtte og ret til en koordinerende sagsbehandler, ligesom der iværksættes en særlig helhedsindsats for udsatte familier.
- **Ny lovgivning om en styrket modtagelse af nyankomne flygtninge mv.** Regeringen fremsatte i marts 2013 lovforslag om ændring af integrationsloven og lov om ansvaret for og styring af den aktive beskæftigelsesindsats, som blandt andet indeholder en pligt for kommunerne til at tilbyde nyankomne flygtninge mv. en integrationsplan samt en helbredsmæssig vurdering. Lovforslaget blev vedtaget i maj 2013.
- **Ret til dækning af udgifter til tandpleje for svage grupper.** Som led i aftalen om finansloven for 2013 er der indført et nyt tilskud til dækning af udgifter til tandpleje for økonomisk vanskeligt stillede grupper.
- **Ny bestemmelse om hjælp til udsættelsestruede lejere.** Regeringens lovforslag om hjælp til udsættelsestruede lejere blev vedtaget december 2012. Med den nye bestemmelse kan kommunerne yde løbende hjælp til betaling af husleje i en midlertidig periode.

Større planlagte initiativer:

- **Styrkelse af integrationsindsatsen.** Regeringen har nedsat et ministerudvalg, der blandt andet skal finde løsninger, der kan styrke integrationen af indvandrere og efterkommere på arbejdsmarkedet mv. Det er regeringens mål, at 10.000 flere indvandrere og efterkommere kommer i arbejde inden 2020.
 - **Opfølgning på ekspertudvalg om opgørelse af fattigdom og sociale 2020-mål.** Ekspertudvalg til belysning af metoder til at opgøre fattigdom og forslag til en dansk fattigdomsgrænse afsluttede arbejdet i juni 2013. Regeringen vil fra 2014 som led i opfølgning på udvalgets anbefalinger udarbejde en fattigdomsredegørelse. I forlængelse af opfølgningen på ekspertudvalget om fattigdom vil regeringen udarbejde en række nye sociale 2020-mål. Der vil i den forbindelse bl.a. fokuseres på sociale indikatorer med henblik på at begrænse tilgangen til fattigdom.
-